

народностенъ духъ, важи почти изцѣло и за тѣхъ. Тѣ трѣбва да се проникнатъ отъ искреното желание да се приближатъ до народа си, да го опознаятъ и да се сродятъ съ неговия битъ. И тѣ трѣбва да се вживѣятъ въ духа на нашата народна поезия и изобщо въ всички прояви на народа: въ неговитѣ обичай, повѣрия, неговата работа и творчество. Особно нека проучатъ тѣ основно историята на българския народъ, ала не за да запаметятъ сухи данни и фактически материалъ, а съ огледъ на главната цель: да откриятъ въ нея проявитѣ на духа на народа ни. Тая интелигенция трѣбва да използва всички случаи, когато ѝ се удаде да пжтува, да наблюдава отблизо проявитѣ на народа ни, да се вживѣе въ неговия битъ и да се старае да го разбере напълно; нѣщо повече: тя трѣбва да се стреми по-често да ходи между народа, за да го изучава. Ако въ Западна Европа, гдето противоречията и антагонизмътъ, създадени въ течение на вѣковетѣ отъ много по-сложни причини и стигнали до много по-голѣма крайностъ, можаха да се смекчатъ и изгладятъ въ голѣма степенъ въ течение на 50—60 години, можемъ да очакваме сближение между града и селото, между интелигенцията и народа и у насъ, гдето отчуждеността се е създала отъ 30—40 години насамъ. Затова е необходима само добра воля, искреното желание да се приближимъ до народа и дълбокото съзнание, че нашата обществена психика може да бжде обновена само по-такъвъ начинъ, че нашата култура може да вирѣе добре само на такава основа. Изобщо цѣлата ни интелигенция трѣбва да преодолѣе въ себе си всички отрицателни черти, които ѝ завеща досегашната епоха; тя трѣбва да се освободи отъ материализма, който заглушава всички благородни пориви и прави човѣка некадърень да се възмогне до идеала на истински културната личностъ; тя трѣбва да превъзмогне крайния индивидуализмъ, който отъ една страна е вѣковно наследство отъ славянскитѣ ни прадѣди, а отъ друга биде досега широко култивиранъ отъ интелектуалистичната учебна система. Тоя индивидуализмъ, съчетанъ съ прекомѣрното развитие на интелекта за смѣтка на останалия душевенъ миръ, прави човѣка некадърень за обществени прояви, затваря го въ тѣснитѣ рамки на собствената личностъ и не му позволява да се вживѣва въ чуждата душа и да я разбира. Нашата интелигенция трѣбва да излѣзе вънъ отъ тия ограничителни рамки на собствената личностъ, да разгъне всичкитѣ възможности на душата си и да се научи съ цѣлата си личностъ да възприема по интуитивенъ пжтъ, а не само чрезъ интелектуалнитѣ си сили, околния миръ, а преди всичко обществото и общественитѣ явления. Тя трѣбва да се проникне отъ желанието да разбере духовното, което се крие задъ външнитѣ прояви на другитѣ хора, и да събуди у себе си усѣтъ за богато диференцирания животъ на последнитѣ. Тя трѣбва да се вдъхновява отъ желанието да създаде неразривна връзка между себе си и другитѣ. Застанала единъ пжтъ на такава духовна позиция, нашата интелигенция ще почувствува въ кратко време голѣмо разширяване и обогатяване на душевния си жввотъ, въ нея емоционалитѣ преживѣвания ще се засилатъ, ще се пробуди симпатия къмъ общество и народъ, себичното ще се превъзмогне, и тя съ радостъ ще се отдаде на служене народу. Тая интелигенция трѣбва да култивира въ себе си новъ идеалъ за личността, въ който общественитѣ чувства, а преди всичко чувството на дългъ къмъ обществото и народа, чувството на обществена отговорностъ и готовността за дейностъ всрѣдъ обще-